

Preken 4. søndag i påsketiden

Kroken kirke, Tromsø

Tekst: Joh. 16,16-22

Jesus sa: «Om en liten stund ser dere meg ikke lenger, men om en liten stund igjen skal dere se meg.» Da sa noen av disiplene hans til hverandre: «Hva mener han med det han sier til oss: ‘Om en liten stund ser dere meg ikke lenger, men om en liten stund igjen skal dere se meg’ og: ‘Jeg går til Far’? Hva mener han med ‘om en liten stund’? Vi skjønner ikke hva han snakker om.» Jesus visste at de ville spørre ham, og han sa: «Snakker dere om det jeg sa: ‘Om en liten stund ser dere meg ikke lenger, men om en liten stund igjen skal dere se meg’? Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Dere skal gråte og klage, men verden skal glede seg. Dere skal sørge, men sorgen skal bli forvandlet til glede. Når en kvinne skal føde, er hun engstelig, for hennes time er kommet. Men når hun har født barnet, har hun glemt smertene i sin glede over at et menneske er kommet til verden. Også dere er engstelige nå. Men jeg skal se dere igjen, og hjertet deres skal glede seg, og ingen skal ta gleden fra dere.»

Preken

Sorg, bekymringer og smerte hører med til det å leve. Det er slik. Ja for dere som er unge høres dette kanskje litt trist ut. Men la meg med en gang si; dette er ikke alt som er å si. Jeg kommer til det! Men noen får en større andel av det vanskelige enn andre. Det er urettferdig. Det er så store forskjeller. Sånn er det blant barn og ungdom også. Noen får liksom bedre liv enn andre.

Ser vi ut over vårt eget land, blir dette enda tydeligere. Det er nesten ikke til å forstå hvordan mange holder ut smerten, sorgen og bekymringene i Gaza hvor alt er ødelagt og alle har mistet noen kjære, eller i flyktningeleirene i Hellas eller Libya eller under sult og krig i Sudan. Og mange ganger er det slik fordi de store herskerne, despotene i øst og vest, leker seg, nedvurderer livet og blåser i det vanlige, hellige mennesket, og blåser i alle regler og lover.

Har du hatt en skikkelig bekymring? Over tid? For å bli mobba, for et barn, for sykdom, for å miste arbeidet, for at det ikke skal være nok penger, eller noe annet? Av og til er det som bekymringen kan gnage seg inn i sinnet, overta, beherske deg, så du ikke får sove, så selv de gode tingene i livet

liksom forminskes. Det er ikke lett å legge fra seg en tung bekymring. Den kan leve sitt eget liv i livet.

En tidligere biskop her i Tromsø sa, «det er vanlig å ha det vondt». Det var akkurat som det hjalp litt – å høre det – ja det er ikke helt uvanlig. Hverken for unge eller gamle. Det er ikke bare meg som har det slik. Det å streve med livet er normalt.

Det er en eldgammel salme som handler om dette «Sorgen og gleden de vandrer til hope» - ja, sånn er det ofte – de vandrer sammen. Så sier salmen at også der det ser fint ut, på utsiden, kan det være en lammende sorg, smerte og lengsel på innsiden, i kroppen og sinnet: «Ofte er bryst under dyrebart smykke tynget av sorger... Alle har sitt, stort eller litt. Himlen alene for sorgen er kvitt»¹.

Ingen kan se inn i hjertet – det kan bare Gud. Bare Gud vet.

Jesus sier: dere skal sørge, gråte, klage. Men sorgen skal forvandles til glede. Sorgen skal bli til glede. Og så kommer han med et bilde på dette som jeg tror mange forstår; det er som en fødsel; kvinnen er engstelig før fødselen, og det gjør vondt, fødsler er smertefulle, som mann har jeg vært med på noen fødsler – og det er ingen spøk. Selv om det i vårt land, med vårt flotte helsevesen som regel går bra. Og så sier Jesus; og da når barnet er født overtar gleden og smerten er liksom borte. Ja en del kvinner sier at en kvinne neppe hadde skrevet det slik. Men jeg tror vi skjønner poenget.

Jesus snakker om tiden. Han forteller oss om tiden, han forklarer tiden. Og han deler inn tiden. Han sier at tiden består av sorg – og glede. Først sorg, så glede. Sorg skal bli til glede. Og han deler tiden i tre, slik er det jeg forstår han i hvert fall.

Når han sier ordene om at om en liten stund ser dere meg ikke lenger, snakker han for det første om at han skulle lide og dø, men også stå opp. Alle rundt ham sørget da han ble hengt på et kors og døde, men så kom han tilbake, brøt dødens grenser. Og sorgen ble vendt til glede. Det er den første tiden og den første gleden. Det skjedde i påsken.

Så, etter 40 dager her på jorda etter oppstandelsen forlot han menneskene, de han var glad i. Han for opp til himmelen. Den dagen som etter dette er blitt kalt Kristi himmelfart. Det er den andre tiden. Og vi som lever nå - etter

¹ 466 Sorgen og gleden, vers 2. Kingo

at han har reist, vi må klare oss uten ham fysisk til stede. Ja hans Ånd er her. Den hellige ånd som gjør at vi kan tro uten å se, at vi ber og synger og lytter og prøver å følge ham. Det tok ikke lang tid før Ånden, eller Talsmannen som hun kalles i Johannesevangeliet, kom. Det er den andre gleden, og den andre tiden. Det er altså i den tiden – den tidsperioden vi lever. Og vi kan glede oss fordi vi tror Jesus er til stede hos oss, usynlig. Men smerte, bekymringer vondskap urett lever side om side med oss. Men vi kan tro det er overvunnet – dypest sett. Vi kan tro at Jesus er ved vår side i bekymringen, i smerten, i sorgen, usynlig, at han vandrer ved siden av oss.

Det synes jeg er noe av det fineste i trua. Jeg tror at jeg ikke er alene, jeg tror at Jesus vandrer med meg, hører på meg, er der ved sin Ånd. Ja, av og til er jeg ikke helt sikker på om jeg hadde klart meg om jeg ikke hadde den trua.

Jeg har møtte mange som opplever det slik: I smerten og bekymringene er Gud, er det en venn, eller for å bruke et bilde som Erik Bye skriver i en salme; ei Hånd². Det er den hånda jeg tror rekkes mot oss den dagen vi skal forlate – ei Hånd – som en dag sier «kom hit, til meg, nå skal du reise». Og jeg holder deg. Nei, smerten er ikke over. Men Hånda er der. Gleden er der. Håpet er der.

Ånden er til stede på jorda vår, Jesus er det, og møter deg gjennom Bibelen, gudstjenesten i kirka, av og til i naturen, eller et annet menneske som på en eller annen måte får være et redskap for Gud. Av og til er du det redskapet. Ånden er der når fred skapes, når urett bekjempes og påtales, når det snakkes sant, slik Paven gjør for tiden. Sånn sett lever vi i gledens tid, oppstandelsens tid. Sånn sett er vår tid knyttet til Guds tid.

Men så er det som Jesus også peker enda lengre fram; en tredje glede, en tredje tid. En dag overtar gleden fullstendig. Den dagen kan ingen ta fra dere gleden, sto det. I den kristne trua tror vi at den vanlige tiden slutter, opphører og at Guds tid fortsetter med oss. Oppstandelsen fra Jesus, kreftene i den, vinner over all bekymring, ondskap og smerte. Urett forsvinner. Sulden opphører. Gråt stilnes. En dag despotenes tid er over. Kjærligheten overtar. Rettferdigheten overtar. Og der er menneskene i dette – en dag, «Den dagen Jerusalem e fri»³, synger kunstneren og visesangeren Ragnar Olsen fra Tromsø. Den dagen freden er. Den dagen båndene i åket er

² NoS 832 Jeg synger meg en blå, blå salme

³ Den dagen Jerusalem e fri, [Ragnar Olsen - Dagen Jerusalem e fri \(Grep\)](#)

sprengt og undertrykte er satt fri, for å sitere det som er tema 1. mai i år i kirkene. Det kraftige utsagnet er fra Jesaja boken⁴.

Jeg tror Jesus i dette avsnittet snakker om all denne tiden og de tre gledene: Tiden da han sto opp - de førti dagene han vandret rundt, en uhørt glede og et ufattelig under, og så: tiden da han forlot, men sende sin Ånd, den tiden vi lever i, hvor Gud er til stede usynlig. Det er glede i den også fordi Gud er her, og til slutt tiden etter tiden. Den endelige gleden. Den dagen.

Det er et bilde på dette fra naturen som jeg liker: Livet er gjemt i et frø dekket av jord. Det passer på alle tre tidene. Under jorden ligger det – et frø, usynlig – men det er der -og så på våren, sprenges grensene, det tvinger seg opp, det spirer, lever og blir en plante. Det står opp.

Det er i det tegnet vi skal leve, oppstandelsens tegn – det er i det tegnet vi skal dø- oppstandelsens tegn.

Ja, du og jeg vil nok ha bekymringer, smerte, ha det vondt iblant. Sånn er det. Men det er mer. Det er noe større, det er den dypeste glede, som ligger og venter, som er ved siden av deg og som dag blomstrer fullt ut.

Livet er gjemt i et jord-dekket frø. Og smerten, bekymringene skal ta slutt, i våre liv, i verdens liv hvor vold og krig raser, hvor uretten rår. For døden må vike for Guds rikes krefter!⁵. Sorgen skal bli til glede!

Ære være Skaperen, Frigjøreren og Livgiveren, som var, er og blir en sann Gud fra evighet til evighet.

⁴ Jes 58,6-10 (tekst 1. mai i år)

⁵ NoS 209 Døden må vike for Guds rikes krefter!